

UNIVERZITA HRADEC KRÁLOVÉ
Filozofická fakulta
Historický ústav

Oponentský posudek na bakalářskou práci

Autor:	Jakub Klement
Studijní program:	B7507 Specializace v pedagogice
Studijní obor:	Historie se zaměřením na vzdělávání Anglický jazyk se zaměřením na vzdělávání
Název:	Druhá anglo-nizozemská válka očima Samuela B. Pepyse
Vedoucí práce:	Mgr. Jiří Hutečka, Ph.D.
Oponent:	Mgr. Lenka Doová, Ph.D.

Předkládaná BP Jakuba Klementa se věnuje druhé anglo-nizozemské válce v letech 1665–1667. Text v rozsahu 36 stran je rozdělen do 5 základních kapitol bez příloh (Samuel Pepys, Druhá anglo-holandská válka, Pepysův postoj ke vstupu do války proti spojeným provinciím, Pepysova práce během konfliktu a z ní plynoucí výhody a zisky, Pepysovo střetávání s válečnou realitou).

Autor se ve své BP pokusil zpracovat u nás málo probádané téma druhé anglo-nizozemské války prostřednictvím deníku slavného „otce moderního královského námořnictva“ Samuela Pepyse, pozdějšího tajemníka admirality a zástupce Parlamentu. Jako civilní úředník, logistik, zodpovídající za zajišťování materiálních potřeb námořnictva se sice přímo neúčastnil válečných akcí, ale na logistických schopnostech úřednictva závisel výsledek války stejnou měrou jako na vojenských rozhodnutích admirality samotné.

Pepysův deník nám umožňuje mj. nahlédnout do zákulisí druhé anglo-nizozemské války i procesu postupné profesionalizace anglického námořnictva. Je osobitým pramenem člověka nízkého původu (syn krejčího), který se díky svému dodatečnému univerzitnímu vzdělání, prozíravé politické orientaci (podpora restaurace Stuartovců), píli a předně konexím (bratranec Edwarda vikomta Montegu, pozdějšího hraběte ze Sandwich) dopracoval na významného státního úředníka, jenž napomohl posílení Stuartovských námořních sil.

Bohužel výjimečnost Pepysova deníku se v BP ztrácí v popisnosti pramene provázané mnohdy nešťastně zvolenými citacemi (viz např. zmínka o mírové smlouvě v Bredě, jejíž důsledky pro Anglii autor neanalyzuje, ale pouze citací informuje, že *smlouva byla ratifikovaná a že krále některé body netěšily*. [s. 23], nebo „*Není tedy nijak zvláštní, když Samuel Pepys po*

zaboru několika lodí tohoto typu dává neskrytě najevo své nadšení: „Tato šťastná zpráva mne tak potěšila, že ani nevím, jak ji slovy vyjádřit“ [s.36]).

Autor si zvolil velice náročné téma, které postavil na 1 subjektivním prameni, což by samo osobě nebylo výtkou, pokud by Jakub Klement (obzvlášť u takto pojaté práce) provedl nezbytnou analýzu a interpretaci pramene, která by představovala stěžejní část práce. Velkým problémem je i nedostatečná primární a sekundární literatura (minimálně k anglickému námořnictvu z doby Commonwealthu, v jehož zásadních reformách pokračoval i Karel II.), díky jejímuž studiu by autor odhalil, které informace v prameni díky své výjimečnosti stojí za zdůraznění a které jsou samozřejmostí, a tudíž je není třeba zmiňovat (viz např. *„Velmi důležité podle Pepyse je také vstoupit do války s Nizozemím se souhlasem parlamentu a schváleným rozpočtem pro vedení války“* [s. 28]). Na BP je evidentní, že diplomantovi chybí schopnost syntézy, kterou lze v některých případech vytušit v podprahové rovině práce. Citelně se tato skutečnost ale projevuje v samotném závěru BP, kde se v obecných závěrech autor opírá o zahraniční publikace (Ch. Storrs, E. Mielants), nikoli o výsledky svého studia Pepysova deníku. Za chybu považuji i fakt, že v závěru autor uvádí informace, které ale v textu samotné BP nezmiňuje. Závěr má sloužit ke shrnutí autorových nejdůležitějších poznatků, nemá předkládat čtenáři nová fakta (viz „fiskálně-vojenské státy, jejich utváření a fungování“).

Nedostatečnou heuristiku primárních materiálů v podstatě přiznává i sám autor: *„Jeho [Pepysovy] povinnosti, které jsou **bezpochyby** několikrát popsány v literatuře...“* (s. 8) – je otázkou, zda jde jen o chybně zvolená slova naznačující pochybnost, nebo diplomant opravdu nemá přehled o tom, co bylo o Pepysovi v odborné literatuře napsáno.

Pokud jde o formální náležitosti BP, měla bych výhrady k nejednotnému bibliografickému záznamu (zaměňování interpunkčních znaků, v některých případech předchází křestní jméno příjmení, viz seznam literatury), indexy poznámek by měly následovat za interpunkčními znaky, bibliografický záznam by měl končit tečkou, některé odstavce jsou s odřázkami, u jiných chybí. Na titulní straně BP není uveden druhý obor diplomanta. Za zásadní formální pochybení považuji citace bez řádného odkazu na zdroj ((viz citace na s. 18 (2x), s. 20, 21, 27)). Anglický překlad je v některých případech nepřesný (viz např. pozn. 111).

Opatrná bych byla v případě označení Huntingdon Grammar School jako „střední školy“, neboť moderní tří stupňový vzdělávací systém neexistuje. Naopak by mohlo být zajímavé zmínit, proč S. Pepys na rozdíl od svých vrstevníků zahajuje univerzitní studia se čtyřletým zpožděním.

Pepysovy úvahy k 2. anglo-nizozemské válce zachycené v deníku by bylo třeba v kap. 3.2 uvádět do kontextu s mezinárodní politickou situací tehdejší Evropy. Ta je zde pouze uváděna jako výčet faktů bez autorova komentáře. Čtenář prostě musí přijmout realitu 2. poloviny 17. století, aniž by mu autor přiblížil mezinárodně politickou situaci před vypuknutí války. Případná anglická spojení, nad nimiž se Pepys zamýšlí, tak působí jako nahodilé úvahy.

Jelikož si uvědomuji náročný úkol, s nímž se ve své BP musel Jakub Klement vypořádat, včetně cizojazyčného primárního i sekundárního materiálu, doporučuji práci k obhajobě a navrhuji známku

V Olomouci dne 17.8.2015

Mgr. Lenka Doová, Ph.D.
oponent